

STRATEGI
PROGRAM
PLAN
▶ **POLICY**
RIKTLINJER
REGLER

INKÖPS- OCH UPPHANDLINGS- POLICY



HÖGANÄS
KOMMUN

Fastställt av: Kommunfullmäktige

Datum: 2017-02-23

För revidering ansvarar: Kommunfullmäktige

För eventuell uppföljning och tidplan ansvarar: Upphandlingsenheten

Dokumentet gäller för: Höganäs kommun

Dokumentet gäller till och med: Tillsvidare



INKÖPS- OCH UPPHANDLINGSPOLICY

1. INLEDNING

Inköps- och upphandlingspolicyn ska ge vägledning till hur förtroendevalda och anställda ska agera när det gäller inköp och upphandling. Policyn beskriver kommunkoncernens regelverk för anskaffningsprocessen och är den yttre ram som gäller för Höganäs kommuns samtliga verksamheter och bolag. Anskaffningsprocessen innefattar förstudie/behovsanalys, upphandling, avrop, leverans, fakturahantering och uppföljning. Upphandling är en strategisk uppgift med ett kommungemensamt intresse och processen ska präglas av effektivitet, kompetens och samverkan för bästa måluppfyllelse. Kommunstyrelsen fastställer anvisningar som förtydligar policyn.

2. SYFTE

För att Höganäs kommunkoncerns verksamhet ska fungera tillfredsställande krävs ständigt anskaffning av varor och tjänster. Det är av stor betydelse för kommunkoncernens ekonomi hur upphandlingar hanteras, vilka leverantörer som anlitas, vad som levereras samt till vilka villkor. Lagen om offentlig upphandling, LOU (SFS 2016:1145), reglerar hur upphandling av varor, tjänster och entreprenader ska göras. För verksamheter i försörjningssektorn (energi, vatten- och avlopp, m.fl.) gäller lagen om upphandling i försörjningssektorn, LUF (SFS 2016:1146) och lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner. Syftet med denna policy är att ange vad som, utöver LOU, LUF och lag om upphandling av koncessioner, gäller för Höganäs kommunkoncern i upphandlingsfrågor.

3. MÅL MED UPPHANDLINGSVERSAMHETEN

Det övergripande målet med inköps- och upphandlingsverksamheten är att optimera Höganäs kommunkoncerns samlade kostnader för anskaffning av varor och tjänster samtidigt som miljöhänsyn tas och kvalitetsnivån anpassas till verksamhetens behov i varje upphandling. Finns möjlighet till samverkan inom egna koncernen eller andra organisations-sammanslutningar vid upphandlingar och utveckling inom området upphandling tas denna tillvara.

4. ORGANISATION OCH ANSVARFÖRDELNING I UPPHANDLINGSFRÅGOR

Kommunfullmäktige beslutar om Inköps- och upphandlingspolicyn efter förslag från kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljning av Inköps- och upphandlingspolicyn och föreslår vid behov revideringar i policyn som sedan överlämnas till kommunfullmäktige för fastställande. Vidare beslutar kommunstyrelsen om sådana upphandlingar som samordnas för kommunens alla nämnder och förvaltningar, bolag och eventuellt med andra kommuner/myndigheter. Kommunstyrelsen delegerar det operativa ansvaret för upphandlingsverksamheten till den centrala upphandlingsenheten. Kommunens





upphandlingsenhet ansvarar under kommunstyrelsen för genomförandet och samordning av upphandlingsverksamheten. I upphandlingsenhetens roll ingår bl.a. att:

- Vara kommunens allmänna expertfunktion på upphandling samt medverka i och granska alla större upphandlingar.
- Ge information och erbjuda utbildning till ansvariga inom förvaltningar så att kommunen uppfyller de krav som LOU ställer.
- Bistå de kommunala bolagen med hjälp vid behov.
- Upprätthålla avtalsregister för ramavtal.
- Leda kommunens inköpsnätverk.

Varje facknämnd/styrelse har ansvaret för upphandlingar inom sina respektive verksamhetsområde. Ansvaret för inköp och upphandling följer verksamhetsansvaret enligt respektive nämnds delegationsordning. Varje facknämnd/styrelse och förvaltning har ett ansvar för att inte bara se till den egna verksamhetens intresse utan även beakta Höganäs kommunkoncerns gemensamma bästa vid inköp och upphandling. I detta ligger bland annat att medverka i utvecklingen av samordnade inköp, att eftersträva att kommunkoncernens egna resurser utnyttjas effektivt samt att vara trogen mot och känna delaktighet i tecknade ramavtal.

Vid varje beslut om förändring i verksamheten eller beslut om att verksamheten ska fortgå som vid innevarande tidpunkt ska varje facknämnd/styrelse beakta den försörjning av varor och/eller tjänster som måste till. Under beslutets förberedande kopplas inköpsenheten in för att bidra med kunskap om hur beslutet kan utformas när det gäller kravställning på teknik, utförande och miljöhänsyn med mera. Samtliga facknämnder och styrelser ska avropa på föreliggande ramavtal. Förteckning över ramavtal finns tillgänglig på Höganäs kommuns arbetsnät. Facknämnd/styrelse samt respektive förvaltningschef/VD ansvarar för att personal som handlägger inköp, avrop och upphandlingar har relevant kunskap om gällande lagstiftning, policys och riktlinjer. Målsättningen ska vara att den som upphandlar eller avropar ska ha genomgått kommunens interna certifieringsutbildning. Upphandlingsenheten ansvarar för utbildningens genomförande och innehåll. Respektive förvaltning/bolag ansvarar dock för att berörd personal anmäls till utbildningen.

Varje förvaltning/bolag ska inför varje nytt verksamhetsår upprätta plan för kommande upphandlingar. Denna plan ska lämnas till Höganäs kommuns upphandlingsansvarig som offentliggör kommunens inköpsprofil. Revideringar under året ska meddelas upphandlingsansvarig.

5. REGLER FÖR UPPHANDLING I HÖGANÄS KOMMUN

5.1 SAMTLIGA FÖRFARANDEN

Reglerna för upphandling gäller all anskaffning av varor och tjänster, all upphandling ska ske i konkurrens. Huvudprinciperna, bestämmelser för utvärdering av anbud samt regler för





överprövning och skadestånd gäller alla upphandlingar. Värdet av upphandlingsföremålet bestämmer vilket förfarande som ska användas.

5.2 FÖRFARANDEN ÖVER DIREKTUPPHANDLINGSGRÄNSEN

LOU och LUF beskriver i detalj kraven vid olika skeden i en upphandling när det gäller förfaranden över direktupphandlingsgränsen och dessa lagkrav ska följas.

5.3 DIREKTUPPHANDLING

I det fall ramavtal inte upphandlats inom ett visst varu- eller tjänsteområde får direktupphandling användas om upphandlingens värde understiger det lagstadgade värdet för direktupphandling eller om det finns synnerliga skäl. Regeringen meddelar värdet på gräns för direktupphandling som förordning. Med synnerliga skäl avses skäl som inte kunnat förutses och som inte beror på den egna verksamheten. Direktupphandling genomförs utan krav på anbud i viss form. Även vid direktupphandling ska konkurrensmöjligheterna utnyttjas. Vid direktupphandling ska i möjligaste mån minst tre leverantörer tillfrågas för att konkurrens ska råda. Om värdet överstiger 5 % av tröskelvärdet bör alltid minst tre leverantörer tillfrågas.

Att en direktupphandling inte har något formkrav stämmer såtillvida att det inte finns något krav på hur en leverantör ska anlitas. Det finns dock krav på att organisationen har riktlinjer för direktupphandling och krav på dokumentation för direktupphandlingar som överstiger 100 000 kronor.

Anbud och val av leverantör ska skriftligen dokumenteras och delges upphandlingsenheten på formaliserat sätt. Den som ansvarar för direktupphandlingen ska följa gällande anvisningar för direktupphandlingar. Anvisningar för direktupphandling meddelas av upphandlingsenheten.

5.4 MILJÖKRAV OCH SOCIALA KRAV

Höganäs kommunkoncern ska påverka hälsa och miljö på ett positivt sätt genom att ställa miljökrav i sina upphandlingar enligt kommunens miljöprogram. Kommunkoncernen ska använda sig av Konkurrensverkets riktlinjer för hållbar upphandling där så är lämpligt. Konkurrensverket tillhandahåller relevanta miljökrav för i stort sett samtliga förekommande upphandlingsföremål. Sociala och andra hänsynstagande ska i möjligaste mån tas i beaktande i upphandlingar.

5.5 UPPHANDLINGSETIK

Företrädare för Höganäs kommunkoncern ska uppträda på ett affärsetiskt korrekt sätt. Personal som deltar i upphandlingar får inte ha personliga intressen/engagemang som står i konflikt med kommunkoncernens intressen. Det åligger varje anställd att anmäla jäv och avstå från handläggande om misstanke om sådan situation kan uppkomma. Anställda i kommunkoncernen ska uppträda sakligt, opartiskt och inte ta ovidkommande hänsyn.





Höganäs kommunkoncern ska uppfattas som en seriös, kompetent och opartiskt köpare. Höganäs kommunkoncern ska anlita leverantörer som har god etik, följer lagar och förordningar samt fullgör sina skyldigheter gentemot samhället.

5.6 DRIFTENTREPRENADUPPHANDLING

Upphandling av driftentreprenad görs när Höganäs kommun beslutat att låta externa leverantörer konkurrera om utförandet av tjänsten i stället för att bedriva verksamheten i egen regi. Samtidigt med beslutet om att göra en upphandling, ska kommunen ta ställning till om en kalkyl ska tas fram för kostnaderna för att driva verksamheten i egen regi. Enligt 3 kap. § 19 kommunallagen ska det i av kommunen tecknade avtal om driftentreprenad regleras att kommunen har rätt till insyn i entreprenörens uppdrag i den omfattning som krävs för att kommunens tillsyns- och myndighetsansvar ska kunna tillgodoses. Allmänhetens rätt till insyn i upphandlad verksamhet och krav på meddelarfrihet, liknande den grundlagsskyddade rätt som gäller för kommunens anställda, ska säkerställas i avtalen. Dessa krav ska framgå vid varje upphandling i förfrågningsunderlaget.

5.7 SAMORDNING OCH SAMVERKAN

Många varor och tjänster av samma slag behövs i flera förvaltningars verksamhet och i förekommande fall i kommunkoncernens bolags verksamhet. För att erhålla fördelaktigare priser och villkor upphandlar Höganäs kommun ramavtal för dessa varu- och tjänstegrupper. Samtliga förvaltningar och anslutna bolag är skyldiga att avropa från dessa ramavtal. Direktupphandling får inte ske där verksamhetsövergripande ramavtal finns. Upphandlingsansvaret för samordnade upphandlingar vilar på kommunens centrala upphandlingsenhet.





Dock är nedanstående grupper undantagna där samordningsansvaret åligger annan funktion. Samråd bör dock ske med den centrala upphandlingsenheten för att tillföra den kommersiella kompetensen till upphandlingen.

Varu- och tjänstegrupp	Samordningsansvar
IT hårdvara, service och programvara	Kommunens centrala IT-enhet
Försäkringar	Ekonomiavdelningen
Leasing- och hyrköpsavtal	Ekonomiavdelningen
Byggentreprenad	Teknik- och fastighetsförvaltningen
Service maskiner, kök	Teknik- och fastighetsförvaltningen
Fönsterputs, städning	Teknik- och fastighetsförvaltningen
Livsmedel	Teknik- och fastighetsförvaltningen
Skolskjutsar	Utbildningsförvaltningen
Socialförvaltningen	Persontransporter/färdtjänst

Var och ett av kommunkoncernens bolag är en egen upphandlande myndighet och ska upphandla enligt LOU och LUF. Kommunkoncernens bolag ska samverka med Höganäs kommun inom områden lämpliga för samordnade upphandlingar. Upphandlingssamverkan med andra kommuner eller andra myndigheter bör utnyttjas när affärsmässiga fördelar kan uppnås för Höganäs kommun.

